

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 195/2011-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. mája 2011 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej Advokátskou kanceláriou, spol. s r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľ'a a advokáta Mgr. J. H., vo veci namietaného porušenia jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13 CoE/395/2010 z 11. januára 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. apríla 2011 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu

majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 13 CoE/395/2010 z 11. januára 2011 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá *okrem iného* poskytovaním úverov z vlastných zdrojov. Na základe zmluvy o úvere uzavretej 21. novembra 2007 (ďalej len „zmluva“) poskytla E. K., J. (ďalej len dlžník“), úver v sume 464,71 €, ktorý spolu s ďalšími poplatkami bol povinný vrátiť v desiatich mesačných splátkach.

Keďže dlžník neuhradil niekoľko po sebe idúcich splátok, bol rozhodcovským nálezom z 26. septembra 2008 (majúcim podľa názoru sťažovateľky povahu exekučného titulu) právoplatne zaviazaný dlh zaplatiť.

Následne sťažovateľka 10. decembra 2008 podala návrh na výkon exekúcie súdnemu exekútorovi, ktorý na základe poverenia udeleného Okresným súdom Brezno (ďalej len „okresný súd“) 14. januára 2009 začal nútený výkon rozhodnutia.

Okresný súd uznesením sp. zn. 4 Er 25/2009 z 28. septembra 2010 exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju.

Sťažovateľka podala včas odvolanie proti tomuto uzneseniu okresného súdu, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 13 CoE/395/2010 z 11. januára 2011 tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil ako vecne a právne správne.

Podľa názoru sťažovateľky napadnutým uznesením krajského súdu (13 CoE/395/2010 z 11. januára 2011) „... boli porušené... jeho základné práva a slobody vyplývajúce z článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd... v príčinnej súvislosti s vyššie uvedeným porušením práva na spravodlivý proces boli porušené aj základné práva a slobody sťažovateľa vyplývajúce z 1 Dodatkového protokolu...“. V ďalšom sťažovateľka interpretovala čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu, poukázala na konkrétne rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva a ústavného súdu a v podstatnom uviedla, „... že spravodlivosť konania v súlade s čl. 6 ods. 1 Dohovoru v sebe zahŕňa... princíp rovnosti zbraní a kontradiktórnosti...“.

V tejto súvislosti vyčítala okresnému súdu, „... že z *vlastného podnetu... t. j. bez podnetu exekútora, sťažovateľa alebo povinného...zahájil konanie na zastavenie exekúcie, pričom pred zahájením tohto konania neposkytol priestor účastníkom exekučného konania vyjadriť sa k zahájeniu konania o zastavení exekúcie...“*. Podľa názoru sťažovateľky, „... tým, že súd zasiahol do vykonávacieho konania tak, že exekučné konanie bez ďalšieho zastavil, porušil právo sťažovateľa *vlastniť majetok a pokojne užívať majetok v zmysle Protokolu 1 Dohovoru“*.

Sťažovateľka na základe uvedeného navrhla, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví porušenie jej práva *„na spravodlivý proces vyplývajúce z článku 6 ods. 1... dohovoru ... a na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu...“* napadnutým uznesením krajského súdu, *zruší napadnuté uznesenie, veci vráti na ďalšie konanie a prizná jej primerané finančné zadostučinenie, ako aj úhradu trov konania*.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 299/07).

Krajský súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie prvostupňového súdu o neprípustnosti exekúcie a jej zastavení z dôvodu, že exekúciu nemožno vykonať na základe predloženého rozhodcovského nálezu. Podstatou sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, že krajský súd označeným uznesením porušil právo sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a právo na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

1. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil

(II. ÚS 21/96, III. ÚS 151/05). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy (I. ÚS 13/01, I. ÚS 120/04).

Podľa § 58 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) exekúciu možno zastaviť na návrh alebo aj bez návrhu. Zatiaľ čo dôvody, na základe ktorých všeobecný súd obligatórne zastaví exekúciu (§ 57 ods. 1 Exekučného poriadku) alebo na základe ktorých fakultatívne pristúpi k takémuto rozhodnutiu (§ 57 ods. 2 Exekučného poriadku), podrobne upravuje Exekučný poriadok, ustanovenie okamihu, kedy tak má alebo môže učiniť, nie je explicitne daný. Z uvedeného je potrebné vyvodiť záver, že všeobecný súd rozhodne o zastavení exekúcie kedykoľvek v priebehu konania, len čo zistí, že sú dané dôvody na ukončenie núteného vymáhania pohľadávky. To znamená, že všeobecný súd je povinný v priebehu celého exekučného konania ex offio skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania. Jedným z týchto predpokladov je aj relevantný exekučný titul. Bez jeho existencie nemožno exekúciu vykonať. Je preto ústavne akceptovateľný právny názor krajského súdu, že ak neexistuje relevantné rozhodnutie (rozhodcovský rozsudok), ktoré by bolo spôsobilé byť exekučným titulom, exekúcia je neprípustná, čo je dôvod na zastavenie exekučného konania.

Ústavný súd taktiež poukazuje na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý v rozsudku z 27. januára 2007 vydanom pod sp. zn. 3 Cdo/164/1996 publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997

uviedol, že „*súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nesplňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená.*“ .

Ústavný súd preto konštatuje, že napadnutým rozhodnutím krajského súdu nemohlo dôjsť k porušeniu práva sťažovateľky podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodov, ktorými v sťažnosti argumentuje, pretože už z povahy veci vyplýva, že v takýchto prípadoch rozhodne súd aj bez vyjadrenia účastníkov konania a aplikácia takých požiadaviek spravodlivého procesu, ako je kontradiktórnosť či rovnosť zbraní, potom neprichádza do úvahy. Krajský súd ako súd odvolací teda napadnutým rozhodnutím poskytol náležitú ochranu sťažovateľkiným právam a postupoval správne, ak napadnuté rozhodnutie okresného súdu, ktoré bolo vydané v súlade s príslušnými ustanoveniami Exekučného poriadku, potvrdil.

Napadnutým uznesením krajský súd len interpretoval a aplikoval relevantné ustanovenia zákonov. Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania tak nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

S prihliadnutím na postavenie ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia krajského súdu (ale aj okresného súdu), ako aj s poukazom na to, že obsahom práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (resp. základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

2. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu *každá fyzická osoba alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady*

medzinárodného práva. Predchádzajúce ustanovenie však nebráni právu štátu prijímať zákony, ktoré považuje za nevyhnutné, aby upravil užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom alebo zabezpečil platenie daní alebo iných poplatkov alebo pokút.

Ústavný súd k sťažovateľkou namietanému porušeniu jej práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením pripomína svoju stabilizovanú judikatúru (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07, III. ÚS 218/07, III. ÚS 70/08), ktorej súčasťou je aj právny názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj právo vyplývajúce z čl. 1 dodatkového protokolu, ak toto porušenie nevyplývalo z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocené princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. z čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení práv podľa čl. 1 dodatkového protokolu by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocených princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy.

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (mutatis mutandis II. ÚS 71/97).

Keďže v posudzovanom prípade porušenie (procesného) práva sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu ústavný súd nezistil (bod II. 1 odôvodnenia), bolo potrebné sťažnosť sťažovateľky aj v časti namietajúcej porušenie jej práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu (hmotnoprávneho charakteru) odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku ústavný súd o ďalších nárokoch uplatnených v sťažnosti už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. mája 2011